

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 19, 01103 Vilnius, tel. +370 5 239 1001,
El. paštas zum@zum.lt, <http://www.zum.lt>
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188675190

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2025-08-

Nr.

I

Nr.

DĖL VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL VALSTYBĖS LYGIO EKSTREMALIOSIOS SITUACIJOS PASKELBIMO IR VALSTYBĖS LYGIO EKSTREMALIOSIOS SITUACIJOS VALSTYBĖS OPERACIJŲ VADOVO PASKYRIMO“ PROJEKTO TEIKIMO

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl valstybės lygio ekstremaliosios situacijos paskelbimo ir valstybės lygio ekstremaliosios situacijos valstybės operacijų vadovo paskyrimo“ projektą (toliau – Nutarimo projektas).

Sprendžiama problema	Dėl praūžusios audros ir lietaus žemės ūkis ir maisto ūkis patyrė nuostolius. Šios dienos duomenimis, dėl besitęsiančių liūčių daugiausia nukentėjo vakarų Lietuvos regionas, kuriame dirbantys ūkininkai negali nuimti apie 30 procentų vasarinių kviečių, vasarinių miežių, užsemtos pupos, stebimas 30–60 proc. išlaužymas, vasariniai rapsai, kurių nuostolis gali siekti iki 50 procentų. Todėl daroma prielaida, kad nukentėjo apie 56 tūkst. ha pupų pasėlių per visą Lietuvos teritoriją. Remiantis Lietuvos agrarinių ir miškų mokslų centro 2026 m. rugpjūčio 20 d. derlingumo prognoze (vidutinis prognozuojamas pupų derlingumas Lietuvoje 2,6 t/ha), nuostoliai iš nukentėjusio ploto galėtų siekti apie 145,6 tūkst. tonų pupų derliaus. Panevėžio rajono savivaldybės preliminariais duomenimis, vien šiame rajone išvartyta ne mažiau kaip 100 ha sodų. Audra ir elektros tiekimo sutrikimai tiesiogiai veikia gyvulininkystės ir paukštininkystės ūkius – vandens tiekimą, melžimą, ventiliaciją, pašarų ir produkcijos laikymą bei šaldymą. Todėl kalbame ne tik apie hektarus ir tonas, bet ir apie gyvūnų gerovę, maisto gamybos tęstinumą bei ūkių ekonominį gyvybingumą. Dėl elektros sutrikimų viename iš paukštininkystės ūkių
----------------------	--

	nugaišo 30 000 vnt. broilerių, nuostolis siekia apie 400 000 Eur. Šiuo metu savivaldybės renka informaciją apie žemės ūkio subjektų patirtą žalą ir vertina patirtus nuostolius. Informacija apie didėjančius nuostolius nuolat papildoma. Ūkininkai šiuo metu pirmiausia gelbsti tai, ką dar galima išgelbėti: gyvulius ir paukščius, derlių, pašarus, pastatus, laukia, kol bus atkurtas elektros ir vandens tiekimas, mėgina patekti į laukus siekdami pašalinti ir sumažinti audros padarinius. Melioracijos sistemos nepajėgia efektyviai veikti. Tikrasis mastas paaiškės vėliau, o valstybė neturėtų laukti, kol ūkininkai baigs gelbėjimo darbus, ir tik tada pradėti veikti. Todėl būtų klaida sprendimą grįsti vien šiandien jau deklaruotais nuostoliais. Lietuvos hidrometeorologijos tarnybos duomenimis, dėl stichinio meteorologinio reiškinio – labai smarkaus vėjo – Kazlų Rūdos, Anykščių, Biržų, Telšių, Ignalinos rajonų savivaldybės jau yra paskelbusios savivaldybės lygio ekstremaliąją situaciją, tačiau audros padariniai fiksuojami gerokai platesnėje teritorijoje. Esant tokiai situacijai reikalingas valstybės lygio reagavimas, o tai leistų ekstremalios situacijos paskelbimą visoje valstybėje ir sisteminių padarinių šalinimą. Savivaldybių administracinės ribos audros nesustabdo. Valstybės lygio ekstremaliosios situacijos paskelbimas suteiktų galimybę pasinaudoti teisės aktuose numatytais išlygomis netaikyti sankcijų žemės ūkio subjektams dėl išskirtinių sąlygų negalintiems įvykdyti įsipareigojimų, dėl kreipimosi į Europos Komisiją bei galimybės pasinaudoti valstybės rezervo lėšomis patirtiems nuostoliams kompensuoti.
II. Siūlomos priemonės	Nutarimo projektu siūloma skelbti valstybės lygio ekstremaliąją situaciją visoje šalyje dėl 2026 m. rugpjūčio 22 d. audros – labai smarkaus vėjo ir lietaus padarinių žemės ūkio sektoriuje, ir paskirti valstybės lygio ekstremaliosios situacijos valstybės operacijų vadovu žemės ūkio ministrą arba NKVC vadovą.
III. Priemonių kaštai	Nutarimo projektui įgyvendinti reikės papildomų lėšų iš valstybės rezervo nukentėjusiems ūkio subjektams suteikiant valstybės paramą už žalą, patirtą dėl ekstremaliosios situacijos.
IV. Nauda visuomenei	Nenumatoma.

Nutarimo projektas neįgyvendina Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos.

Vadovaujantis Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. vasario 26 d. nutarimu Nr. 276, 4 punktu, Nutarimo projekto numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas neatliekamas.

Nutarimo projektu nėra perkeliama ir įgyvendinama Europos Sąjungos teisės aktai.

Nutarimo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų ir atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas. Nutarimo projekte nėra naujų sąvokų ar terminų, vertintinų Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo nustatyta tvarka.

Žemės ūkio ministerija, įvertinusi esamą situaciją, kad ekstremaliojo įvykio padariniai atitinka Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatytą ekstremaliojo įvykio kriterijų dviejose ar daugiau savivaldybių teritorijų, 2026 m. rugpjūčio 26 d. darbo tvarka kreipėsi į Nacionalinį krizių valdymo centrą, informuodama, kad pagal Lietuvos Respublikos krizių valdymo ir civilinės saugos įstatymo 32 straipsnio 3 dalies 2 punkto nuostatas yra pasiekta valstybės lygio ekstremaliosios situacijos apibrėžtis, pateikė susijusią informaciją ir, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos krizių valdymo ir civilinės saugos įstatymo 32 straipsnio 4 punktu, pasiūlė skelbti valstybės lygio ekstremaliąją situaciją visoje valstybės teritorijoje dėl stichinio meteorologinio reiškio – labai smarkaus vėjo.

Nacionalinis krizių valdymo centras, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos krizių valdymo ir civilinės saugos įstatymo 32 straipsnio 4 punktu bei Ekstremaliųjų situacijų skelbimo ir atšaukimo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2022 m. gruodžio 29 d. nutarimu Nr. 1317 „Dėl Lietuvos Respublikos krizių valdymo ir civilinės saugos įstatymo įgyvendinimo“, 11 ir 12 punktais, įvertino gautą informaciją ir siūlo Vyriausybei skelbti valstybės lygio ekstremaliąją situaciją visoje valstybės teritorijoje dėl labai smarkaus vėjo padarinių žemės ūkio sektoriuje ir paskirti valstybės lygio ekstremaliosios situacijos valstybės operacijų vadovu žemės ūkio ministrą. Atsižvelgdami į tai, prašome Nutarimo projektą svarstyti artimiausiame Vyriausybės posėdyje.

Nutarimo projektas nesusijęs su kitų institucijų kompetencija, todėl nebuvo derintas.

Nutarimo projektą parengė Žemės ūkio ministerijos Strateginio planavimo departamento (direktorė Virginija Žoštautienė, tel. +370 5 239 8421, el. p. virginija.zostautiene@zum.lt) Krizių koordinavimo skyriaus (vedėja Sandra Zaborienė, tel. +370 5 239 1137, el. p. sandra.zaboriene@zum.lt)).

PRIDEDAMA. Nutarimo projektas, 1 lapas.

Ministras

Kęstutis Mažeika

Sandra Zaborienė, tel. +370 5 239 1137, el. p. sandra.zaboriene@zum.lt